МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

ПАСПОРТ
об'єкта культурної спадщини

Курганний могильник

(найменування об'єкта)

Вид	Тип	Категорія пам'ятки
Археологічний	Комплекс	На державний облік не взято

1. Дата утворення об'єкта:

IV тис. до н. е. – I пол. II тис н. е.

2. Місцезнаходження об'єкта:

Запорізька область, Запорізький район, с. Нижня Хортиця Розумівської с/р, за 2,2 км на північний захід від північно-західної околиці села. Під'їзд: від м. Запоріжжя автомобільною дорогою на с. Біленьке, перед присадибними ділянками на північній околиці с. Нижня Хортиця, ліворуч від автодороги.

3. Охоронний № пам'ятки:

Охоронний номер не присвоєно

4. Дати і № рішень, відповідно до яких об'єкт узято на державний облік та визначено категорію пам'ятки

На державний облік не взято

5. Наявність охоронних дощок, охоронних знаків, інших інформаційних написів, позначок:

Відсутні

6. Власник:

Державна власність

7. Користувач:

Не визначений

8. Охоронний договір:

Не укладений

9. Функціональне використання:

Сучасне використання	Первісне призначення	Інші (протягом часу існування об'єкта)
Кургани №№ 1-2 - рілля	Поховальні споруди	Невідомо

10. Історичні дані про об'єкт:

Курган - це округлий або видовжений земляний насип, зведений над одним чи кількома похованнями. Значна кількість курганів має доповнення у вигляді кам'яних споруд: «кромлех» - кільце або спіралеподібні фігури зі вкопаних вертикально кам'яних плит, що оточують насип кургану, «крепіда» - повне покриття насипу диким камінням в один-два шари.

Кургани з'являються в степовій зоні Північного Причорномор'я у IV тис. до н.е. і продовжували споруджуватись до першої половини II тис. н.е. Кургани часто містять нашарування декількох історичних епох. Поховання, здійснені на різній глибині, розділяють на основні та впускні. Насип кургану досипали, на його верхівці встановлювали кам'яні стели, дерев'яні стовпи. Кургани використовували для обрядів, пов'язаних із вшануванням душ похованих предків. Насипи розташовані окремо або утворюють курганні могильники, які існують на протязі одного або декількох історичних періодів.

На картах XIX ст. нанесено два насипи. Могильник із двох насипів, розташований за 1,5 км на північний захід від північно-західної околиці с. Григорівка, виявлений у 2006 р. співробітником Запорізької обласної інспекції по охороні пам'яток історії та культури Ушаковим Г.Л. Наказом управління культури і туризму Запорізької обласної державної адміністрації від 28.11.2011 р. № 361-осн. даний могильник включений у Перелік щойно виявлених об'єктів культурної спадщини. Під час інвентаризації 2013 р. к.і.н., доцентом кафедри історії України, завідувачем навчально-наукової лабораторії археологічних досліджень історичного факультету Запорізького національного університету Тощевим Г.М. було обстежено дані насипи, визначені координати, уточнені розташування та параметри курганів.

11. Відомості про сучасний стан об'єкта:

<table>
<tr><td>Розташування об'єкта і його роль у навколишньому середовищі</td><td>Координати курганів:<table><tr><td></td><td>WGS-84</td><td></td></tr><tr><td>Курган №1

Курган № 2</td><td>47°47'047″Пн.
35°05'426″ С.
47°46'997″Пн.
35°05'550″ С.</td><td></td></tr></table>Курганний могильник розташований на рівнинному плато, між р. Середня Хортиця на півночі та р. Нижня Хортиця на півдні. Могильник витягнутий по лінії північний захід – південний схід. Відстань між курганом 1 та курганом 2 – 158 м.</td></tr>
<tr><td>Ландшафт</td><td>Рівнинне плато з антропогенно зміненою рослинністю, пересічене річками Середня Хортиця на півночі та Нижня Хортиця на півдні.</td></tr>
<tr><td>Опис об'єкта</td><td>Курганний могильник складається з двох насипів круглої в плані та сегментоподібної в перетині форми. Поверхня насипів курганів без особливостей.
Курган № 1: висота – 0,3 м; діаметр – 25 м. Площа – 490,62 м кв. Насип піддається сільськогосподарській обробці.
Курган № 2: висота – 0,1 м; діаметр – 25 м. Площа – 490,62 м кв. Насип піддається сільськогосподарській обробці.</td></tr>
<tr><td>Перебудови, втрати й історичні нашарування</td><td>Не встановлені</td></tr>
<tr><td>Наявність творів мистецтва та їх опис</td><td>Відсутні</td></tr>
<tr><td>Опис території об'єкта</td><td>Насипи розташовані на орних полях, обмежених з півдня автошляхом Т-0806, з заходу, півночі, північного сходу – байрачним лісом р. Середня Хортиця, при впадінні її в Дніпрову протоку поблизу Солов'їного Гаю, з південного сходу – автошляхом до присадибних ділянок Солов'їного Гаю.</td></tr>
<tr><td>Загальна оцінка технічного стану об'єкта, дата, № акта технічного стану</td><td>Технічний стан курганів №№ 1-2 – незадовільний. Матеріал – земля.
Акт технічного стану № 248 від 05.12.2015 р.</td></tr>
<tr><td>Наявність інженерних мереж та інженерного обладнання</td><td>Відсутні</td></tr>
</table>

Дата і № довідки про майнову цінність об'єкта, найменування організації, яка провела оцінку, вартість у гривнях	Звіт про незалежну грошову оцінку об'єкта культурної спадщини пам'ятки археології – курганного могильника б/н (щойно виявлений) курганів № 01, 02. Дата оцінки: 13 грудня 2013 року. Виконавець оцінки: немайнових прав та бізнесу, сертифікат ФДМУ та УТО № 2495 від 21.07.2001 р. Булейко Олександр Анатолійович. Курган № 01 – 966807,07 грн. (дев'ятсот шістдесят шість тисяч вісімсот сім грн. 07 коп.). Курган № 02 – 966807,07 грн. (дев'ятсот шістдесят шість тисяч вісімсот сім грн. 07 коп.).

12. Перелік складових (для комплексу (ансамблю), визначного місця):

Курганний могильник складається з двох насипів.

13. Територія об'єкта:

Площа	Загальна площа курганного могильника – 981,24 кв. м
Опис меж території об'єкта	Сусідні землекористувачі не визначені.

14. Оцінка антропологічної, археологічної, естетичної, етнографічної, історичної, мистецької, наукової чи художньої цінності об'єкта:

Якості об'єкта, завдяки яким він набуває культурної цінності як пам'ятка	Курганний могильник відповідає критерію автентичності, пов'язаний з історичними подіями, віруваннями та розвитком культури на даній території.

15. Зони охорони пам'ятки:

Організація-розробник науково-проектної документації	Науково-проектна документація не розроблялась.
Дата розроблення науково-проектної документації	
Дата і № документа про затвердження науково-проектної документації	
Короткий опис меж зон охорони із	

зазначенням площі кожної зони	

16. Наявність науково-дослідної та науково-проектної документації на об'єкт:

Найменування документації	Рік розроблення	Автор (організація)	Місце зберігання, №
1	2	3	4
Науково-проектна документація не розроблялась	–	–	–

17. Дослідницькі і реставраційні роботи на об'єкті:

Найменування робіт	Рік проведення	Замовник	Виконавець	Підрядна організація
1	2	3	4	5
Дослідницькі і реставраційні роботи не проводились	–	–	–	–

18. Основні джерела відомостей про об'єкт:

Археологічні матеріали	Відсутні
Іконографічні матеріали	Відсутні
Архівні матеріали	1. Военно-топографическая карта Российской империи 1846-1863 г.г. (издавалась до 1919 г.), созданная под руководством Ф.Ф. Шуберта и П.А. Тучкова. – Ряд: XXVIII, лист: 13.
Бібліографічні матеріали	Відсутні

19. До паспорта додаються графічні матеріали та фото фіксація:

Найменування матеріалів	Кількість	Дата виконання	Виконавець
Карта розташування курганного могильника	1	05.12.2013	Тощев Г.М.
Генеральний план курганного могильника	1	05.12.2013	Тощев Г.М.

Фото загального вигляду кургану 1 курганного могильника	1	05.12.2013	Тощев Г.М.
Фото загального вигляду кургану 2 курганного могильника	1	05.12.2013	Тощев Г.М.

Паспорт склав:

Посада та назва організації	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата складання
Заступник директора КЗ «ЗОЦОКС» ЗОР	Історик	Середін А.М.		22.02.2017

Керівник органу охорони культурної спадщини

Г.В. Генсовська

(ініціали, прізвище, підпис, печатка)

Генеральний план
курганного могильника
Запорізька область, Запорізький район,
с. Нижня Хортиця, Розумівської с/р
за 2,2 км на північний захід
від північно-західної околиці села

ЕКСПЛІКАЦІЯ

к.1 насипи курганів

присадибна забудова

автодороги

лісонасадження

1 : 20000

Укладач	Тощев Г.М.
Дата	05.12.2013 р.
Масштаб	1:20000

Карта розташування
курганного могильника
Запорізька область, Запорізький район,
с. Нижня Хортиця, Розумівської с/р
за 2,2 км на північний захід
від північно-західної околиці села

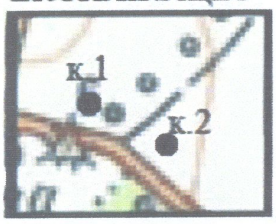
Північ

0 1 км

Топографічна основа: карта СРСР, УРСР, Запорізька область
L-36-11 М 1:100 000. Генеральний штаб, 1991 р.

ЕКСПЛІКАЦІЯ

курганний могильник

к.1 ● насипи курганів

1. Загальний вигляд кургану 1 курганного могильника. Вид з півдня

2. Загальний вигляд кургану 2 курганного могильника. Вид з заходу

Фото Г.М. Тощева
05.12.2013

ОБЛІКОВА КАРТКА

об'єкта культурної спадщини

Курганний могильник

(найменування об'єкта)

вид	тип	категорія пам'ятки
археологічний	комплекс	місцевого значення

1. Дата утворення об'єкта:

IV тис. до н.е. – I пол. II тис. н.е.

2. Місце знаходження об'єкта:

Запорізька область, Запорізький район, с. Нижня Хортиця Розумівської с/р, за 2,2 км на північний захід від північно-західної околиці села. Під'їзд: від м. Запоріжжя автомобільною дорогою на с. Біленьке, перед присадибними ділянками на північній околиці с. Нижня Хортиця, ліворуч від автодороги.

3. Охоронний № пам'ятки:

Охоронний номер не присвоєно

4. Дати і № рішень, відповідно до яких об'єкт узято на державний облік та визначено категорію пам'ятки:

На державному обліку не перебував

5. Функціональне використання:

сучасне використання	первісне призначення	інші (протягом часу існування об'єкта)
Насипи піддаються сільськогосподарській обробці	поховальні споруди	невідомо

6. Стислий опис об'єкта:

Розташування	Курганний могильник розташований на рівнинному плато, між р. Середня Хортиця на півночі та р. Нижня Хортиця на півдні. Могильник витягнутий по лінії північний захід – південний схід. Відстань між курганом 1 та курганом 2 – 158 м. Координати кургану 1: 47°47'047″ Пн. 35°05'426″ С. Координати кургану 2: 47°46'997″ Пн. 35°05'550″ С.
Характеристика об'єкта	Курганний могильник складається з двох насипів круглої в плані та сегментоподібної в перетині форми. Поверхня насипів курганів без особливостей. Курган № 1: висота – 0,3 м; діаметр – 25 м. Площа – 490,62 м кв. Насип піддається сільськогосподарській обробці. Курган № 2: висота – 0,1 м; діаметр – 25 м. Площа – 490,62 м кв. Насип піддається сільськогосподарській обробці.
Наявність творів мистецтв	Твори мистецтва не зафіксовані.

7. Перелік складових (для комплексу (ансамблю), визначного місця):

Курганний могильник складається з двох насипів.

8. Ступінь схоронності об'єкта:

незадовільний	матеріал – земля

9. Наявність науково-проектної документації на об'єкт:

Найменування документації	Рік розроблення	Автор (організація)	Місце зберігання, інв. №
немає			

10. До облікової картки додаються графічні матеріали та фотофіксація:

Найменування матеріалів	Кількість	Дата виконання	Виконавець
Карта розташування курганного могильника	1	05.12.2013	Тощев Г.М.
Генеральний план курганного могильника	1	05.12.2013	Тощев Г.М.
Фото загального вигляду кургану 1курганного могильника	1	05.12.2013	Тощев Г.М.
Фото загального вигляду кургану 2 курганного могильника	1	05.12.2013	Тощев Г.М.

Облікову картку склав:

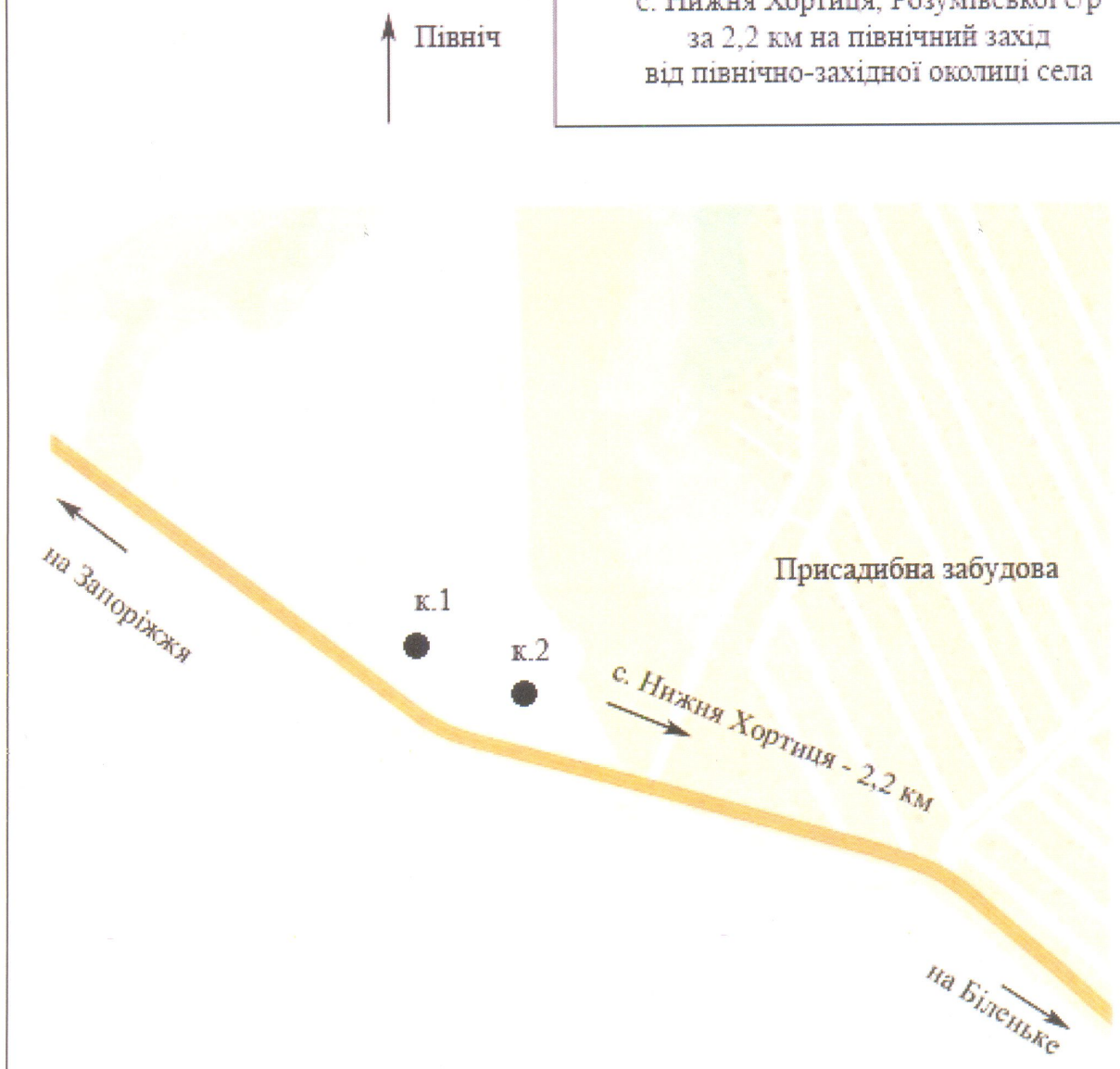
Посада та назва організації	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата складання
доцент, кандидат історичних наук	археолог	Тощев Г.М.		05.12.2013

Керівник органу охорони культурної спадщини

У.В. Гаєцька

(ініціали, прізвище, підпис, печатка)

Генеральний план
курганного могильника
Запорізька область, Запорізький район,
с. Нижня Хортиця, Розумівської с/р
за 2,2 км на північний захід
від північно-західної околиці села

ЕКСПЛІКАЦІЯ

к.1 насипи курганів

присадибна забудова

автодороги

лісонасадження

1 : 20000

Укладач	Тощев Г.М.
Дата	05.12.2013 р.
Масштаб	1:20000

Карта розташування
курганного могильника
Запорізька область, Запорізький район,
с. Нижня Хортиця, Розумівської с/р
за 2,2 км на північний захід
від північно-західної околиці села

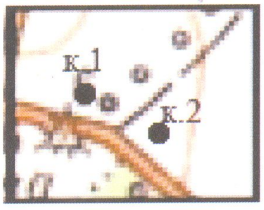
Північ

0 1 км

Топографічна основа: карта СРСР, УРСР, Запорізька область
L-36-11 М 1:100 000. Генеральний штаб, 1991 р.

ЕКСПЛІКАЦІЯ

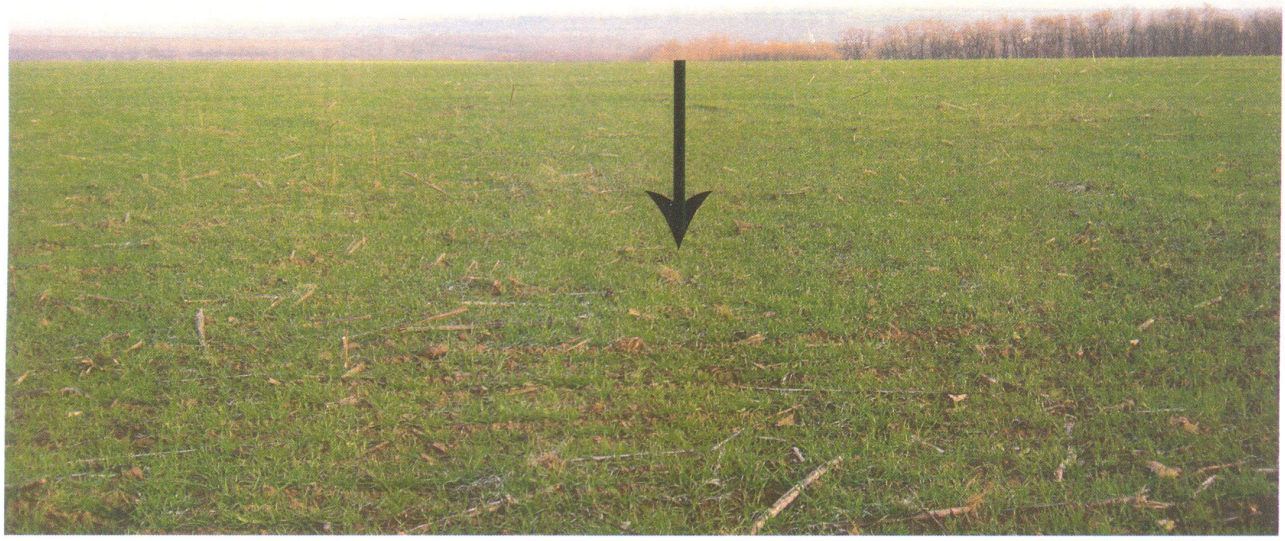

курганний могильник

к.1 насипи курганів

1. Загальний вигляд кургану 1 курганного могильника. Вид з півдня

2. Загальний вигляд кургану 2 курганного могильника. Вид з заходу

Фото Г.М. Тощева
05.12.2013

ОБЛІКОВА КАРТКА

об'єкта культурної спадщини

Курган 1 курганного могильника

(найменування об'єкта)

вид	тип	категорія пам'ятки
археологічний	споруда	місцевого значення

1. Дата утворення об'єкта:

IV тис. до н.е. – I пол. II тис. н.е.

2. Місце знаходження об'єкта:

Запорізька область, Запорізький район, с. Нижня Хортиця Розумівської с/р, за 2,2 км на північний захід від північно-західної околиці села.
Під'їзд: від м. Запоріжжя автомобільною дорогою на с. Біленьке, перед присадибними ділянками на північній околиці с. Нижня Хортиця, ліворуч від автодороги.

3. Охоронний № пам'ятки:

Охоронний номер не присвоєно

4. Дати і № рішень, відповідно до яких об'єкт узято на державний облік та визначено категорію пам'ятки:

На державному обліку не перебував

5. Функціональне використання:

сучасне використання	первісне призначення	інші (протягом часу існування об'єкта)
Насип піддається сільськогосподарській обробці	поховальні споруди	невідомо

6. Стислий опис об'єкта:

Розташування	Курган розташований на рівнинному плато, між р. Середня Хортиця на півночі та р. Нижня Хортиця на півдні. Курган займає північно-західне положення в курганному могильнику, який складається з двох курганів. Координати кургану 1: 47°47'047" Пн. 35°05'426" С.
Характеристика об'єкта	Курган являє собою насип круглої в плані та сегментоподібної в перетині форми. Поверхня насипу кургану без особливостей. Курган № 1: висота – 0,3 м; діаметр – 25 м. Площа – 490,62 м кв. Насип піддається сільськогосподарській обробці.
Наявність творів мистецтв	Твори мистецтва не зафіксовані.

7. Перелік складових (для комплексу (ансамблю), визначного місця):

8. Ступінь схоронності об'єкта:

незадовільний	матеріал – земля

9. Наявність науково-проектної документації на об'єкт:

Найменування документації	Рік розроблення	Автор (організація)	Місце зберігання, інв. №
немає			

10. До облікової картки додаються графічні матеріали та фотофіксація:

Найменування матеріалів	Кількість	Дата виконання	Виконавець
Карта розташування кургану 1 курганного могильника	1	05.12.2013	Тощев Г.М.
Генеральний план кургану 1 курганного могильника	1	05.12.2013	Тощев Г.М.
Фото загального вигляду кургану 1 курганного	1	05.12.2013	Тощев Г.М.

могильника			

Облікову картку склав:

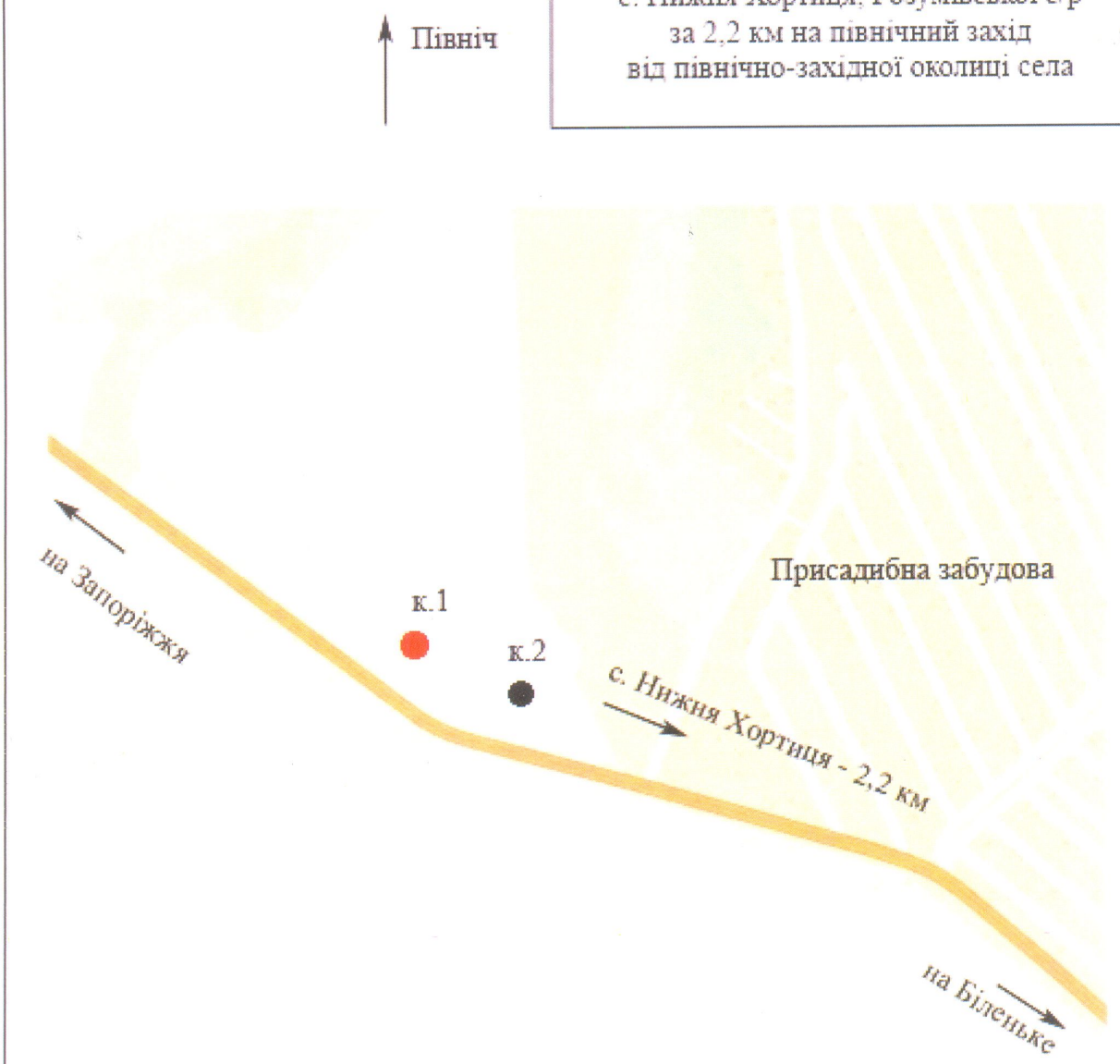
Посада та назва організації	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата складання
доцент, кандидат історичних наук	археолог	Тощев Г.М.		05.12.2013

Керівник органу охорони культурної спадщини

_____

(ініціали, прізвище, підпис, печатка)

Генеральний план кургану 1
курганного могильника
Запорізька область, Запорізький район,
с. Нижня Хортиця, Розумівської с/р
за 2,2 км на північний захід
від північно-західної околиці села

ЕКСПЛІКАЦІЯ

к.1 — насип кургану

присадибна забудова

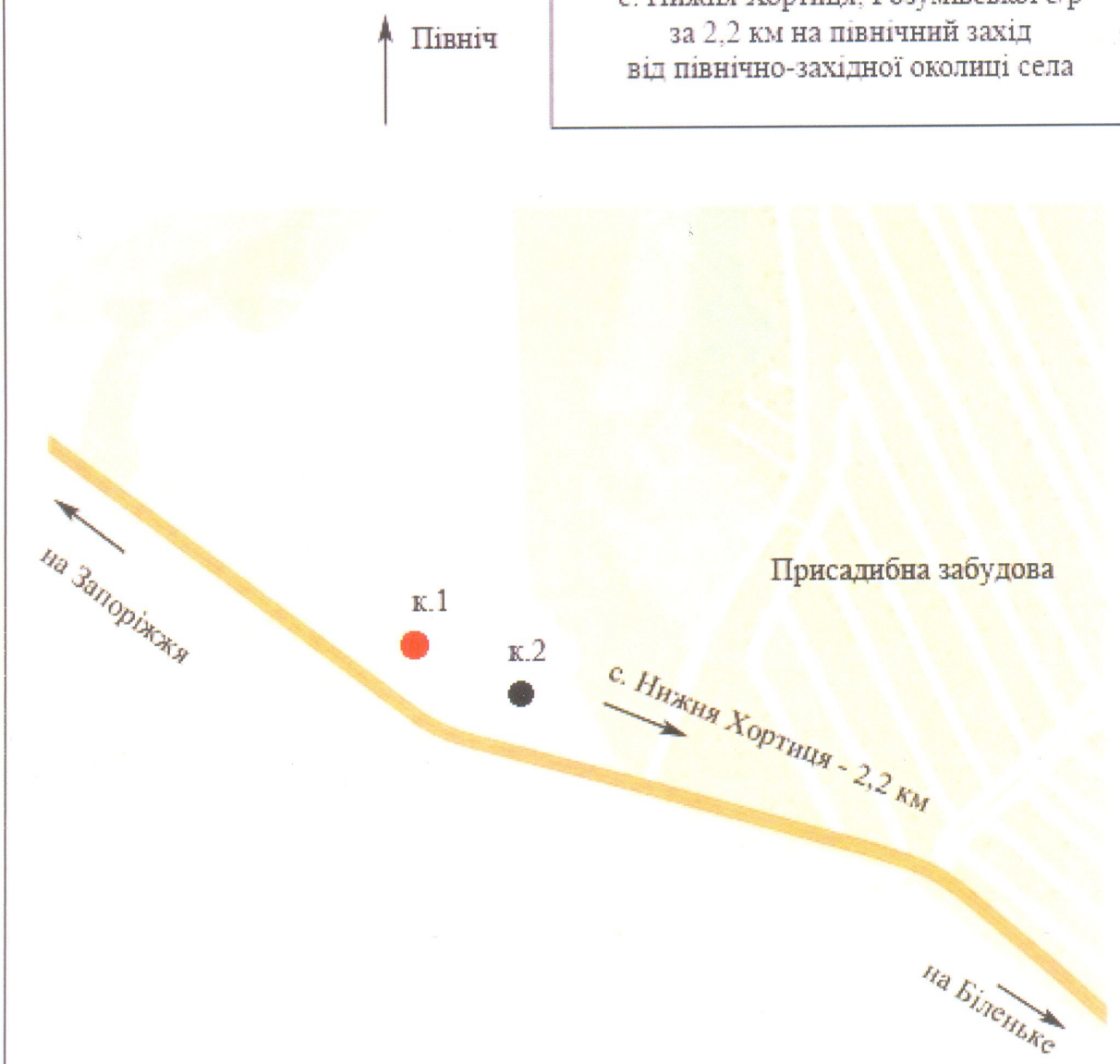
автодороги

лісонасадження

1 : 20000

Укладач	Тощев Г.М.
Дата	05.12.2013 р.
Масштаб	1:20000

Генеральний план кургану 1
курганного могильника
Запорізька область, Запорізький район,
с. Нижня Хортиця, Розумівської с/р
за 2,2 км на північний захід
від північно-західної околиці села

ЕКСПЛІКАЦІЯ

к.1 — насип кургану

присадибна забудова

автодороги

лісонасадження

1 : 20000

Укладач	Тощев Г.М.
Дата	05.12.2013 р.
Масштаб	1:20000

Карта розташування кургану 1
курганного могильника
Запорізька область, Запорізький район,
с. Нижня Хортиця, Розумівської с/р
за 2,2 км на північний захід
від північно-західної околиці села

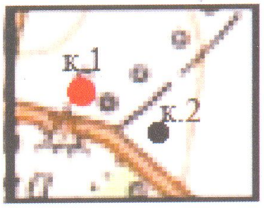
Північ

0 1 км

Топографічна основа: карта СРСР, УРСР, Запорізька область
L-36-11 М 1:100 000. Генеральний штаб, 1991 р.

ЕКСПЛІКАЦІЯ

курган 1 курганного могильника

к.1 насип кургану

Карта розташування кургану 1
курганного могильника
Запорізька область, Запорізький район,
с. Нижня Хортиця, Розумівської с/р
за 2,2 км на північний захід
від північно-західної околиці села

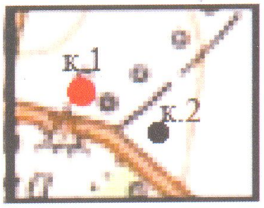
Північ

0 1 км

Топографічна основа: карта СРСР, УРСР, Запорізька область
L-36-11 М 1:100 000. Генеральний штаб, 1991 р.

ЕКСПЛІКАЦІЯ

курган 1 курганного могильника

к.1 насип кургану

1. Загальний вигляд кургану 1 курганного могильника. Вид з півдня

Фото Г.М. Тощева
05.12.2013

1. Загальний вигляд кургану 1 курганного могильника. Вид з півдня

Фото Г.М. Тощева
05.12.2013

ОБЛІКОВА КАРТКА

об'єкта культурної спадщини

Курган 2 курганного могильника

(найменування об'єкта)

вид	тип	категорія пам'ятки
археологічний	споруда	місцевого значення

1. Дата утворення об'єкта:

IV тис. до н.е. – I пол. II тис. н.е.

2. Місце знаходження об'єкта:

Запорізька область, Запорізький район, с. Нижня Хортиця Розумівської с/р, за 2,2 км на північний захід від північно-західної околиці села. Під'їзд: від м. Запоріжжя автомобільною дорогою на с. Біленьке, перед присадибними ділянками на північній околиці с. Нижня Хортиця, ліворуч від автодороги.

3. Охоронний № пам'ятки:

Охоронний номер не присвоєно

4. Дати і № рішень, відповідно до яких об'єкт узято на державний облік та визначено категорію пам'ятки:

На державному обліку не перебував

5. Функціональне використання:

сучасне використання	первісне призначення	інші (протягом часу існування об'єкта)
Насип піддається сільськогосподарській обробці	поховальні споруди	невідомо

6. Стислий опис об'єкта:

Розташування	Курган розташований на рівнинному плато, між р. Середня Хортиця на півночі та р. Нижня Хортиця на півдні. Курган займає південно-східне положення в курганному могильнику, який складається з двох курганів. Координати кургану 2: 47°46'997″ Пн. 35°05'550″ С.
Характеристика об'єкта	Курган являє собою насип круглої в плані та сегментоподібної в перетині форми. Поверхня насипу кургану без особливостей. Курган № 2: висота – 0,1 м; діаметр – 25 м. Площа – 490,62 м кв. Насип піддається сільськогосподарській обробці.
Наявність творів мистецтв	Твори мистецтва не зафіксовані.

7. Перелік складових (для комплексу (ансамблю), визначного місця):

8. Ступінь схоронності об'єкта:

незадовільний	матеріал – земля

9. Наявність науково-проектної документації на об'єкт:

Найменування документації	Рік розроблення	Автор (організація)	Місце зберігання, інв. №
немає			

10. До облікової картки додаються графічні матеріали та фотофіксація:

Найменування матеріалів	Кількість	Дата виконання	Виконавець
Карта розташування кургану 2 курганного могильника	1	05.12.2013	Тощев Г.М.
Генеральний план кургану 2 курганного могильника	1	05.12.2013	Тощев Г.М.
Фото загального вигляду кургану 2 курганного	1	05.12.2013	Тощев Г.М.

могильника			

Облікову картку склав:

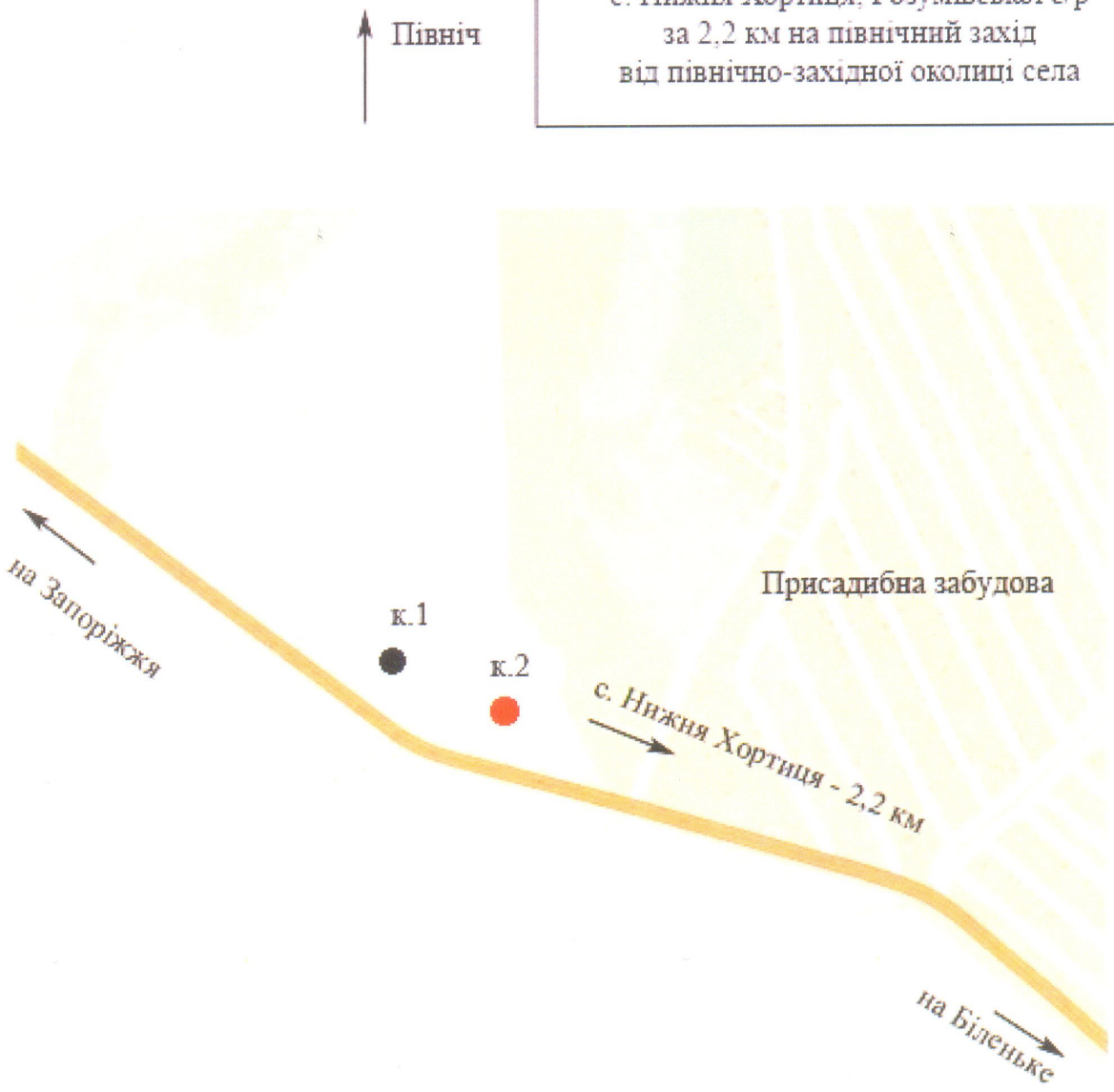
Посада та назва організації	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата складання
доцент, кандидат історичних наук	археолог	Тощев Г.М.		05.12.2013

Керівник органу охорони культурної спадщини

Т.В. Гетманська

(ініціали, прізвище, підпис, печатка)

Генеральний план кургану 2
курганного могильника
Запорізька область, Запорізький район,
с. Нижня Хортиця, Розумівської с/р
за 2,2 км на північний захід
від північно-західної околиці села

ЕКСПЛІКАЦІЯ

к.2 — насип кургану

присадибна забудова

автодороги

лісонасадження

1 : 20000

Укладач	Тощев Г.М.
Дата	05.12.2013 р.
Масштаб	1:20000

Карта розташування кургану 2
курганного могильника
Запорізька область, Запорізький район,
с. Нижня Хортиця, Розумівської с/р
за 2,2 км на північний захід
від північно-західної околиці села

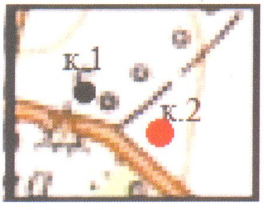
Північ

0 1 км

Топографічна основа: карта СРСР, УРСР, Запорізька область
L-36-11 М 1:100 000. Генеральний штаб, 1991 р.

ЕКСПЛІКАЦІЯ

курган 2 курганного могильника

к.2 насип кургану